בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רט״ו | פָּרָשַׁת מַטּוֹת מַסְעֵי – חֲזַק תשפ״ה

הִסְתַּלְּקוּת צַדִּיק

אֵין סְתִירָה!

* * *

פַּעַם פָּנָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ לְמוֹ״ר שְׁלִיט״א, וּשְׁאָלָתוֹ בְּפִיו, שֶׁלִּכְאוֹרָה יֶשְׁנָהּ סְתִירָה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, שֶׁבְּתוֹרָה ו׳ (חֵלֶק א, אוֹת ח) אוֹמֵר רַבֵּנוּ, שֶׁבִּשְׁעַת הִסְתַּלְּקוּת הַצַּדִּיק אֵין לוֹ שְׁלִיטָה וְכֹחַ לְהָאִיר לִיהוֹשֵׁעַ, כִּי (קֹהֶלֶת ח, ח) ״וְאֵין שִׁלְטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת״; וּמֵאִידָךְ – מְבֹאָר בְּתוֹרָה ס״ו, שֶׁבִּשְׁעַת הִסְתַּלְּקוּתוֹ, מַשְׁפִּיעַ הַצַּדִּיק בְּחִינַת ׳פִּי־שְׁנַיִם׳ עַל הַתַּלְמִידִים וְכוּ׳, וְאִם־כֵּן מַהוּ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ בְּתוֹרָה ו׳ שֶׁאֵין לוֹ לְהַצַּדִּיק כֹּחַ בְּעֵת הַהִסְתַּלְּקוּת?

וְעָנָה לוֹ מוֹ״ר שְׁלִיט״א, שֶׁאָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁהַצַּדִּיק נִסְתַּלֵּק, תַּלְמִידוֹ מְקַבֵּל ׳פִּי־שְׁנַיִם׳ מֵרַבּוֹ, בִּזְכוּת וְכֹחַ רַבּוֹ, שֶׁזֶּהוּ הַמְבֹאָר בְּתוֹרָה ס״ו, וּכְמוֹ שֶׁזָּכָה אֱלִישָׁע הַנָּבִיא לְקַבֵּל מֵאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי בְּעֵת שֶׁהַצַּדִּיק נִסְתַּלֵּק, סָרוּ כָּל הַצְּמְצוּמִים שֶׁהָיוּ בְּעֵת שֶׁחַי עֲלֵי־אֲדָמוֹת, וּמִמֵּילָא יָכוֹל לִפְעֹל פִּי־שְׁנַיִם מִבְּחַיָּיו עַכְשָׁו עַל־יְדֵי תַּלְמִידוֹ.

וּמַה שֶּׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּתוֹרָה ו׳, שֶׁאֵין לוֹ לְהַצַּדִּיק שִׁלְטוֹן בְּיוֹם הַהִסְתַּלְּקוּת, כִּי ׳אֵין שִׁלְטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת׳, זֶה אוֹתוֹ עִנְיָן, כִּי אִם כָּל הַנַּהֲגָה עֲבָרָה לְהַתַּלְמִיד שֶׁהוּא בְּבְחִינַת יְהוֹשֻׁעַ – מִמֵּילָא אֵין צֹרֶךְ לְשִׁלְטוֹן, כִּי הַכֹּל עָבַר אֶל תַּלְמִידוֹ, וְהַצַּדִּיק עַכְשָׁו פּוֹעֵל הַכֹּל עַל־יְדֵי תַּלְמִידוֹ, נִמְצָא שֶׁהַכֹּל עִנְיָן אֶחָד.

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיט״א, שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹצְאִים דָּבָר הַפְלֵא וָפֶלֶא בְּדִבְרֵי רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ בְּסוֹף פָּרָשַׁת וַיֵּלֶךְ, עַל דִּבְרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעַם־יִשְׂרָאֵל קֹדֶם הִסְתַּלְּקוּתוֹ (דְּבָרִים לא, כט) **״כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן״; וְשׁוֹאֵל רַשְׁ״י: ׳וַהֲרֵי כָּל יְמוֹת יְהוֹשֻׁעַ לֹא הִשְׁחִיתוּ, שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל אֶת ה׳ כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ** (יְהוֹשֻׁעַ כד, לא)׳ – וְאִם־כֵּן, אֵיךְ אָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁיַּשְׁחִיתוּ אַחַר הִסְתַּלְּקוּתוֹ מִן הָעוֹלָם?

עוֹנָה רַשְׁ״י בִּלְשׁוֹנוֹ הַזָּהָב: **׳מִכָּאן שֶׁתַּלְמִידוֹ שֶׁל אָדָם חָבִיב עָלָיו כְּגוּפוֹ, כָּל זְמַן שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ חַי, הָיָה נִרְאֶה לְמֹשֶׁה כְּאִלּוּ הוּא חַי׳; כַּמָּה מַפְלִאת לָשׁוֹן זוֹ שֶׁל רַשְׁ״י – ״הָיָה נִרְאֶה לְמֹשֶׁה כְּאִלּוּ הוּא חַי!״...**

הַיּוֹצֵא מִדִּבְרֵי רַשְׁ״י אֵלּוּ, שֶׁתַּלְמִיד אֲמִתִּי הַמַּמְשִׁיךְ אֶת דֶּרֶךְ רַבּוֹ, אֵין זֶה כִּפְי הֶבְנַת רֹב הָעוֹלָם – ״הַצַּדִּיק הִסְתַּלֵּק, וְיֵשׁ לוֹ תַּלְמִיד שֶׁחוֹזֵר עַל הַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ״, וְתוּ לֹא. רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ מֵבִיא כָּאן הֶבְנָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, וּמְגַלֶּה לָנוּ: **כְּשֶׁיֵּשׁ תַּלְמִיד אֲמִתִּי הַמְפַרְסֵם וּמְבָאֵר תּוֹרַת רַבּוֹ לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֲרֵי ״נִרְאֶה לוֹ לְהַצַּדִּיק כְּאִלּוּ הוּא חַי״, זֹאת**

אוֹמֶרֶת: הַצַּדִּיק חַי! אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁהַצַּדִּיק כְּבָר הִסְתַּלֵּק, וְרַק הִשְׁאִיר תַּלְמִיד שֶׁמְּדַבֵּר קְצָת מֵהַלְמוּדִים שֶׁלּוֹ... לֹא וְלֹא! הַצַּדִּיק מַמָּשׁ מַמְשִׁיךְ לִחְיוֹת!

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהָבִין דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים אֵלּוּ עַל בּוֹרְיָם, וְלָקַחַת לְעַצְמוֹ לִמּוּד חַי לְקָרֵב עַצְמוֹ אֲפִלּוּ בְּמִקְצָת אֶל הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁמַּמְשִׁיךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז עַל־יְדֵי תַּלְמִידוֹ חֲבִיבוֹ, הַגּוֹרֵם שֶׁיִּרְאֶה לְרַבּוֹ כְּאִלּוּ הוּא חַי, וּמַמְשִׁיךְ אֶת דַּרְכּוֹ בַּקֹּדֶשׁ בִּבְחִינַת 'פִּי־שְׁנַיִם' מֵרַבּוֹ; אַשְׁרֵי הַמְקָרֵב עַצְמוֹ אֵלָיו, וְאָז טוֹב לוֹ לָנֶצַח!

[אַחַר שֶׁסִּיֵּם שִׂיחָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שָׁאַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ אֶת מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, הַאִם אוּלַי עַל זֶה רָמַז מוֹהָרָא"שׁ זי"ע בְּמִכְתָּבָיו הָאַחֲרוֹנִים קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ לְעֵילָא, כְּשֶׁהוֹסִיף אַחַר הַתַּאֲרִיךְ אֶת הַמִּלִּים "בְּשָׁוֶ"ה", וְהוּא רָאשֵׁי־תֵּבוֹת "וְ'אֵין שִׂ'לְטוֹן בְּ'יוֹם הַ'מָּוֶת'? וְהִרְהֵר מְעַט וְעָנָה בְּחִיּוּב וּבְהַסְכָּמָה לְהַנֶּאֱמָר, וְהֶרְאָה אָז הִתְפַּעֲלוּת גְּדוֹלָה מִן הָרֶמֶז, וְהוֹסִיף בִּלְשׁוֹנוֹ: 'זֶה מְצָיָן! זֶה בְּסֵדֶר גָּמוּר!'...** (וְדוֹ"ק וְתִשְׁכַּח הַגִּימַטְרִיָּא שֶׁל אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ - בְּשָׁוֶ"ה, הָעוֹלֶה שי"ג, כְּמִנְיַן: "בְּאִישׁ"!)].

הַנְהָגוֹת וַהֲלִיכוֹת קָדֵשׁ בְּצֵל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א – 'תשעת הימים'

אֲכִילַת בָּשָׂר

א. ד' מְנַחֵם אָב תשפ"ב - שָׁאַל אוֹתוֹ אֶחָד הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ שִׂמְחַת בְּרִית מִילָה, הַאִם מֻתָּר לוֹ לֶאֱכֹל שָׁם בָּשָׂר [מֵחֲמַת 'תִּשְׁעַת הַיָּמִים'], וְעָנָה לוֹ מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שֶׁמֻּתָּר, וְסִיֵּם: **"שֶׁיִּהְיוּ שְׂמָחוֹת אֵצֶל עַם יִשְׂרָאֵל!"** אָמֵן.

כּוֹתְתִים אֶת הַטֻּמְאָה!

ב. מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אָמַר בְּשֵׁם צַדִּיקִים, שֶׁמְּסֻגָּל מְאֹד לַעֲשׂוֹת סִיּוּם מַסֶּכֶת בְּתִשְׁעַת הַיָּמִים, וְהַסִּיּוּמִים שֶׁעוֹשִׂים בְּיָמִים אֵלּוּ מְבַטְּלִים אֶת כֹּחַ הַסָּמָ"ךְ מֵ"ם הַשּׁוֹלֵט בְּיוֹתֵר בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁל הַחֻרְבָּן, וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת שְׁמוֹ הַטָּמֵא הוּא **ס'יּוּם מַ'סֶּכֶת אֵ'ין לַ'עֲשׂוֹת**, וְכֵן הַמִּלָּה **'כַּת ס"מ'**, אוֹתִיּוֹת וּכְשֶׁעוֹרְכִים סִיּוּם מַסֶּכֶת מַכְנִיעִים וּמַחְלִישִׁים כֹּחוֹ לְגַמְרֵי [וְאַגַּב אָמַר, שֶׁלֹּא תְּהֵא כָּל מַטָּרַת הַסִּיּוּם לְמַעַן אֲכִילַת בָּשָׂר - אַף שֶׁמֻּתָּר לְפִי הֲהֶלָכָה, כִּי כְּדַאי הוּא בֵּית אֱלֹקֵינוּ לְמַנֹּעַ מֵאֲכִילַת בָּשָׂר בְּשָׁבוּעַ זֶה, וְאַדְרַבָּה! יֶשְׁנָהּ חֲשִׁיבוּת יְתֵרָה בַּאֲכִילַת מַאֲכָלֵי חָלָב הָרוֹמְזִים לְלִבּוּן עֲוֹנוֹת].

מְמַעֲטִין – בְּשִׂמְחָה!

ג. אָמַר בְּשֵׁם צַדִּיקִים עַל מַאֲמָרָם ז"ל (תַּעֲנִית כו:): **'מְשֻׁנְכָּנָס אָב מְמַעֲטִין בְּשִׂמְחָה'**, שֶׁרוֹמֵז לְמִדַּת הַהַכְנָעָה וְהַשְׁפָּלוּת כְּלַפֵּי אֲבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עַל יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלֹא מִתּוֹךְ עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה כְּלָל, כִּי "עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ" (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' טז, כז). וְהוּ: **'מְשֻׁנְכָּנָס אָב'** - כְּשֶׁהָאָבָא נִכְנָס, **'מְמַעֲטִין'** - אָדָם זוֹכֶה לְמַעֵט וּלְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ, וְאֵיךְ? **'בְּשִׂמְחָה'** - עַל יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁלִּמְּדָנוּ רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): 'מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה **תָּמִיד**', וְ**'תָּמִיד'** כּוֹלֵל גַּם אֶת יָמִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם יָמִים שֶׁל אֵבֶל עַל הַחֻרְבָּן, כִּי **"הֶחָסִיד, אֶבְלוֹ בְּלִבּוֹ וְצַהֲלָתוֹ עַל פָּנָיו"**.